

แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

Guidelines for the Management of Learning Resources of Educational
Institutions under the Lampang Primary Educational Service Area Office,
Region 1

เจษฎา ชุมกาแสง¹ พิมพภา ธรรมสิทธิ์² ชาວาริต จันจิ้น³

Chetsada Chumgasaeng, Phimphaka Thammasit, Chaowarit Chancheen

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ประชากรที่ใช้ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 18 คน ครู 274 คน รวม 292 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน ครู จำนวน 151 คน รวม 169 คน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คนศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ครูที่ได้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ จำนวน 4 คน รวม 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการปรับปรุงการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินการบริหารแหล่งเรียนรู้ และด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ สำหรับแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 มี 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ สร้างความเข้าใจแก่ครูในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการบริหารแหล่งเรียนรู้ จัดทำคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ ตั้งคณะกรรมการสำรวจแหล่งเรียนรู้ รายงานปัญหาการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินการบริหารแหล่งเรียนรู้ ประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และจัดทำรายงานผลการนำ

Received: 2023-06-05 Revised: 2023-06-16 Accepted: 2023-06-18

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Master of Education Program Educational Administration Program Uttaradit Rajabhat University. Corresponding Author. E-mail: lovely.chetsada@gmail.com

² อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Master of Education Program Educational Administration Program Uttaradit Rajabhat University. Corresponding Author. E-mail: Phimphaka@live.uru.ac.th

³ อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Master of Education Program Educational Administration Program Uttaradit Rajabhat University. Corresponding Author. E-mail: chaowarit.edu@gmail.com

แหล่งเรียนรู้ไปใช้ และด้านการปรับปรุงการบริหารแหล่งเรียนรู้ นำข้อมูลจากผลการประเมินมากำหนดแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

คำสำคัญ (Keywords): แนวทาง; การบริหารจัดการ; แหล่งเรียนรู้

Abstract

This research aimed to study the Necessary Needs of Learning Resources Management and guidelines for the management of learning resources of educational institutions in Mae Mo District under the Office of Lampang Primary Education Service Area 1. Population used according to the objectives of the 1st research consisted of 18 school administrators and 274 teachers, totally 292 people. The sample group included 18 school administrators, 151 teachers, totally 169 people. The target group used in phase 2 consisted of 3 school administrators, 2 supervisors, 4 teachers responsible for learning resources, totally 9 people. Tools used to collect data were questionnaires and interview forms. Statistical instruments used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, demand index, priority needs index, and content analysis.

The results showed that the need for the management of learning resources of educational institutions in Mae Mo District under the Office of Lampang Primary Educational Service Area 1, in order of descending order, namely were: management improvement, assessment, and planning, respectively. For the guidelines of learning resources management, there were 4 aspects. Namely, educational institutions created understanding for teachers in managing learning resources; a committee was created to operate, follow up, and evaluate the use of learning resources both inside and outside institutions; manuals were prepared for the use of learning resources both inside and outside educational institutions; and a committee was assigned to explore learning resources, to report problems, and to improve the management of learning resources academy of governance. Also, the committee was assigned to follow up regularly, and to bring information to determine guidelines for the development of learning resources.

Keywords: guidelines; management; learning resources

บทนำ (Introduction)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการกำหนดนโยบายในเรื่องของการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยดิจิทัล ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ และการส่งเสริมการฝึกทักษะดิจิทัลในชีวิตประจำวัน เพื่อให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ ที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางผ่านระบบออนไลน์ และการนำฐานข้อมูลกลางทางการศึกษามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษา จะเห็นได้ว่าจากนโยบายและการปฏิรูปการศึกษาโดยการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในสถานศึกษาและ

ภายนอกสถานศึกษาที่มีอยู่อย่างมากมาย เพื่อเป็นแหล่งให้ผู้เรียนได้หาความรู้ได้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยจากแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกห้องเรียน จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นตามธรรมชาติจากภูมิปัญญาท้องถิ่นภายในชุมชน เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ได้ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกในศตวรรษที่ 21 อย่างครบถ้วน รวมไปถึงส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning กับผู้เรียนทุกระดับ และนอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาซึ่งแหล่งเรียนรู้ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 มีอยู่จำนวนมาก แบ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด ห้อง ICT ห้องวิทยาศาสตร์ สวนพฤกษศาสตร์ และสวนสมุนไพร เป็นต้น แหล่งการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน เช่น วัด พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ และหอศิลป์ เป็นต้น แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เหล่านี้สามารถให้ผู้เรียนได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง หรือครูพาไปศึกษาจากแหล่งนอกห้องเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ แต่ปัจจุบันแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เหล่านี้ บางแห่งยังไม่เป็นที่รู้จักของครูและนักเรียนมากนัก อีกทั้งบางแห่งยังมีสภาพทรุดโทรม เนื่องจากไม่ได้ใช้งานเป็นเวลานาน หรือแม้กระทั่งไม่ได้รับการดูแลรักษา จึงทำให้เกิดปัญหา คือ มีแหล่งเรียนรู้แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสาวิตรี บุญยพันธ์ (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ในชุมชน คือ ด้านการวางแผน พบว่ามีแผนงาน โครงการที่สนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน ปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารและครูบางพื้นที่ยังไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ชุมชน ด้านการดำเนินงาน พบว่า มีการจัดตั้งปราชญ์ชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน และมีการให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการเข้าใช้แหล่งเรียนรู้ปัญหาที่พบคือ โรงเรียนบางแห่งยังขาดการเข้าใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน และแหล่งเรียนรู้บางพื้นที่ขาดการประชาสัมพันธ์ ด้านการนิเทศ ติดตามผล พบว่ามีการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น มีการนิเทศ ติดตาม ปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนขาดการบันทึกการเข้าใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน การนิเทศติดตามบางพื้นที่ไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร ด้านการประเมินผล พบว่า มีการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น มีการจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรรับทราบเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานการใช้แหล่งเรียนรู้ ปัญหาที่พบคือ บางพื้นที่ยังขาดการประเมินผลที่เป็นสถิติและเป็นเอกสารหลักฐานชัดเจน และแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมีดังนี้ ด้านผู้อำนวยการโรงเรียน คือ ต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเกี่ยวกับนโยบายการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชนร่วมกับชุมชน ด้านครู คือ ต้องศึกษาบริบทของชุมชนและข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ด้านปราชญ์ชุมชน คือ ต้องมีส่วนร่วมในการนำเสนอการวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ผ่านการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน และด้านผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ คือ ต้องมีส่วนร่วมในการนำเสนอการวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ผ่านการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 และหาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 เพื่อเผยแพร่ให้แก่ สถานศึกษาในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 เขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ หน่วยงานอื่นๆ หรือผู้ที่สนใจ ในการนำผลการวิจัยครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Plan) ด้านการดำเนินงานการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Do) ด้านตรวจสอบติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Check) และด้านสรุปรายงานผล และแก้ไขปรับปรุงการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Action)

1.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

เชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน ครู จำนวน 274 คน รวม 292 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน ครู จำนวน 151 คน รวมทั้งสิ้น 169 คน ได้มาโดยการใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan

เชิงคุณภาพ

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คนศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน และครู จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้เริ่มดำเนินการเดือนมกราคม 2566-เมษายน 2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชนิด ได้แก่

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง

เขต 1 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.922 แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 1 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Plan) ด้านการดำเนินงานการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Do) ด้านตรวจสอบติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Check) และด้านสรุปรายงานผลและแก้ไขปรับปรุงการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Action) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 1 มีลักษณะแบบปลายเปิด

2.2 แบบสัมภาษณ์แนวการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ชื่อสกุล ระดับการศึกษา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 1 โดยนำระดับสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในแต่ละด้านมาหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 ลำดับแรก เพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นการสัมภาษณ์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 1

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ในการออกหนังสือขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1

3.2 นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 โดยส่งในรูปแบบสอบถาม ที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมีนาคม 2566

3.3 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษา และตรวจสอบความถูกต้อง ถ้ามีการตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป โดยได้ข้อมูลกลับคืนมาร้อยละ 100

แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในด้านการศึกษา เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ดังนี้

3.4 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ในการออกหนังสือขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2

3.5 ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยส่งแบบสัมภาษณ์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเองเพื่อให้ทราบประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

3.6 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและขอสัมภาษณ์ กำหนด นัดหมายวันเวลา และขอสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลด้วยตนเองและดำเนินการสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2566 ถึง 15 เมษายน 2566

3.7 ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยทำการจดบันทึกเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์และเสนอค่าสถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธี PNI แล้วนำค่า PNI สูง 3 อันดับแรกของแต่ละด้านมาสร้างแบบสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

4.2 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดำเนินการจัดกลุ่มและเรียงเรียงข้อมูลโดยการจัดลำดับเนื้อหาที่ต้องการศึกษาพร้อมวิเคราะห์ข้อมูลโดยสังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ข้อมูลที่รวบรวมได้ผนวกรวมกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสรุปเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 เป็นดังตารางต่อไปนี้

ตาราง แสดงผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ	สภาพที่เป็นอยู่		สภาพที่ควร จะเป็น		PNI	ลำดับ
	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านการวางแผนการบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้	3.130	0.521	4.736	0.451	0.513	4
2. ด้านการบริหารแหล่งเรียนรู้	2.986	0.668	4.684	0.462	0.569	2

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ	สภาพที่เป็นอยู่		สภาพที่ควร จะเป็น		PNI	ลำดับ
	μ	σ	μ	σ		
3. ด้านการประเมินการบริหาร แหล่งเรียนรู้	3.018	0.521	4.820	0.492	0.524	3
4. ด้านการปรับปรุงการบริหาร แหล่งเรียนรู้	2.892	0.669	4.660	0.497	0.612	1
ภาพรวม	3.006	0.592	4.725	0.475	0.554	

จากตาราง พบว่า ความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการปรับปรุงการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินการบริหารแหล่งเรียนรู้ และด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Plan) สถานศึกษาสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ครูในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ติดตาม ประเมินผล เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และมีการกำหนดปฏิทินการดำเนินการสำรวจแหล่งเรียนรู้ จัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ เพื่อวางแผนการดำเนินงานหรือโครงการส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา

2.2 ด้านการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Do) สถานศึกษาจัดทำคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตั้งคณะกรรมการสำรวจแหล่งเรียนรู้จากหลายๆแหล่งอย่างละเอียด มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ให้ทั่วถึง สามารถบูรณาการจัดการเรียนรู้เข้ากับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีการรายงานปัญหา อุปสรรคในการนำคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปใช้เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นสารสนเทศในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2.3 ด้านการประเมินการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Check) สถานศึกษาติดตาม และประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผล มีการประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีปฏิทินการนิเทศให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ แล้วจัดทำรายงานผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้

2.4 ด้านการปรับปรุงการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Action) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำผลการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โดยประชุมทำความเข้าใจกับคณะกรรมการในการประเมิน ตามแผนการกำกับ ติดตาม อย่างสม่ำเสมอ มีวิธีการและเครื่องมือการนิเทศการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ให้เหมาะสมและหลากหลาย นำผลการใช้แหล่งเรียนรู้ และปัญหาต่าง ๆ มากำหนดแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 เมื่อพิจารณาจากค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นทั้ง 4 ด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นอันดับ 1 คือ ด้านการปรับปรุงการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Action) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การดำเนินการในการเก็บข้อมูลการประเมินการบริหารแหล่งเรียนรู้ และการรายงานผลต้องมีการวิเคราะห์ทั้งจุดเด่นจุดด้อยของการบริหารแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสำคัญอย่างมากในการวางแผนปรับปรุงจุดที่ควรแก้ไข และการส่งเสริมสนับสนุนจุดที่ควรพัฒนาต่อเนื่องของแหล่งเรียนรู้ ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการด้านการปรับปรุงการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Action) โดยต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน และมีการทำงานที่ต่อเนื่อง ส่งต่อข้อมูลในการเก็บข้อมูลการประเมิน การรายงานผล เพื่อร่วมกันวางแผนจัดทำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ในปีถัดไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุตารัตน์ งามวิสัย (2561: 81) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตร่มเกล้า-นวมินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่า การปรับปรุงการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีแนวทาง คือ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการจัดเก็บข้อมูลการประเมินการบริหาร คณะกรรมการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลการประเมินการบริหารแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหาร แต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของการบริหารแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนปรับปรุงการใช้แหล่งเรียนรู้ คณะกรรมการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแนวทาง คณะกรรมการจัดทำแผน จากผลการวิเคราะห์โดยนำแนวทางมาจัดทำแผนในปีต่อไป

2. จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Plan) พบว่า สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูในการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ติดตามประเมินผล รวมถึงการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปรีชา บุญอินทร์ (2562: 31) กล่าวว่า การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ควรได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายโดยเฉพาะครูผู้สอน ผู้บริหารควรร่วมกันวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้โดยกำหนดนโยบาย กำหนดโครงการ กิจกรรมในการสำรวจ การจัดทำสารสนเทศ และการนำไปใช้ให้คุ้มค่า เนื่องจากแหล่งเรียนรู้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่สำคัญในการจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและเห็นของจริงจากแหล่งเรียนรู้ โดยมีแนวทางดำเนินการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ดังนี้ กำหนดนโยบายพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดตั้งคณะกรรมการสำรวจแหล่งเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์สภาพความพร้อมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน สำรวจและจัดทำทะเบียนและผังหรือแผนที่ของแหล่งเรียนรู้ทั้งที่เป็นสถานที่ บุคลากร และสื่อต่างๆ จัดทำแผนงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรของโรงเรียนและชุมชน ประชาสัมพันธ์แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลวรรณ คุณาสวัสดิ์ (2561: 98) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารและจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนปิยะพรพิทยา พบว่า การปฏิบัติทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ต้องมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้และคอยปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ และมีการทำปฏิทินการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ต้องคอย

ประสานความร่วมมือระหว่างชุมชนและสถานศึกษา เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ร่วมกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตกับท้องถิ่นหรือชุมชนนั้นๆ

2.2 ด้านการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Do) พบว่า สถานศึกษาจัดทำคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดตั้งคณะกรรมการสำรวจแหล่งเรียนรู้ โดยสำรวจข้อมูลจากหลายๆแหล่งอย่างละเอียด และรายงานปัญหา อุปสรรคในการจัดทำคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกู่เกียรติ แดงสีดา (2563: 26) กล่าวว่า สถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรรับทราบเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานการใช้แหล่งเรียนรู้ประชุมชี้แจงให้ครูและนักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ มีการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระมีการจัดกิจกรรมที่ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการเลือกแหล่งเรียนรู้ อย่างเพียงพอ มีการประชาสัมพันธ์ในการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการบริการให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้แหล่งเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกในการใช้แหล่งเรียนรู้ สภาพแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ มีการบันทึกผลการใช้แหล่งเรียนรู้อยู่เสมอ มีการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อยู่เสมอ จัดตั้งคณะผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ผู้เรียนและผู้สนใจใช้แหล่งเรียนรู้ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า เปิดโอกาสให้มีการนิเทศระหว่างการทำตามโครงการหรือการสอน ส่งเสริม การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของโชคชัย แสนวิชา (2565: 42) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเมืองใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 พบว่า สถานศึกษา มีการจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรรับทราบเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานการใช้แหล่งเรียนรู้ ประชุมชี้แจงให้ครู และนักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ มีการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระมีการจัดกิจกรรมที่ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการเลือกแหล่งเรียนรู้ อย่างเพียงพอ มีการประชาสัมพันธ์ในการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการบริการ ให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้แหล่งเรียนรู้และอำนวยความสะดวกในการใช้แหล่งเรียนรู้สภาพแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ มีการบันทึกผลการใช้แหล่งเรียนรู้อยู่เสมอ มีการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อยู่เสมอ จัดตั้งคณะผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ผู้เรียนและผู้สนใจใช้แหล่งเรียนรู้ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า เปิดโอกาสให้มีการนิเทศระหว่างการทำตามโครงการหรือการสอน ส่งเสริมการวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีที่หลากหลาย

2.3 ด้านการประเมินการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Check) พบว่า สถานศึกษาติดตาม และประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการนิเทศการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน มีปฏิทินการนิเทศ ให้ครู และนักเรียนมีส่วนร่วมในประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนาฎยา แสงพระอินทร์ (2564: 21) กล่าวว่า การนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ เป็นขั้นตอนการติดตามว่าสถานศึกษาได้มีการดำเนินงานครบตามแผนโครงการหรือกิจกรรม การใช้แหล่งเรียนรู้ที่ได้วางแผนไว้หรือไม่ โดยมีการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ นามะพันธ์ (2563: 90) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 พบว่า คณะกรรมการบริหารเรียนรู้ของสถานศึกษา กำหนดวิธีการและเครื่องมือในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ รวบรวมข้อมูลบันทึก

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนนักเรียนชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้เรียนรู้

2.4 ด้านการปรับปรุงการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Action) พบว่า สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำผลการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ให้มีการประเมินตามแผนอย่างสม่ำเสมอ นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้วางแผนในจัดทำแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานสรุปผลการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกุกีเยร์ติ แดงสีดา (2563: 26) กล่าวว่า สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้แหล่งเรียนรู้ นำผลการใช้แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งปัญหาต่างๆ มาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีการประชุมและระดมความคิดเห็น เพื่อทบทวนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนการปรับปรุงและบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ บุคลากรโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพแก่สาธารณชนและองค์กรต่างๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิดา ยอดประสิทธิ์ (2560: 36) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า การสรุปผล ปรับปรุงแก้ไข การนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ เป็นขั้นตอนที่สถานศึกษาควรทำการประเมินผล เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ สามารถนำผลการประเมินที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 พบว่า ด้านการปรับปรุงการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Action) มีความสำคัญและต้องการจำเป็น เป็นอันดับแรก จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าการปรับปรุงการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Action) จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถทบทวนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และนำข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนในจัดทำแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ได้ 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Plan) สถานศึกษาสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ครูในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีการวางแผนการดำเนินงาน ติดตาม ประเมินผล ด้านการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Do) สถานศึกษาจัดทำคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการรายงานปัญหา อุปสรรคในการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป ด้านการประเมินการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Check) สถานศึกษาติดตาม และประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้โดยประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย และด้านการปรับปรุงการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Action) มีคณะกรรมการในการประเมิน กำกับ ติดตามอย่างสม่ำเสมอ โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมและหลากหลาย มีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาแหล่งเรียนรู้และมีการจัดทำรายงานสรุปผลการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestion)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ด้านการปรับปรุงการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นเป็นอันดับแรก ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการประชุมทำความเข้าใจกับทุกฝ่าย และมีการประเมิน กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง มีปฏิทินการนิเทศที่ระบุวันเวลาที่ชัดเจนและมีการทำอย่างสม่ำเสมอ โดยมีวิธีการและเครื่องมือในการนิเทศติดตามที่เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 พบว่า เป็นการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาของสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กมลวรรณ คุณาสวัสดิ์. (2561). **แนวทางการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนปิยะพริพิตยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- กัญเกียรติ แดงสีดา. (2563). **แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- โชคชัย แสนวิชา. (2565). **การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเมืองใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- นาฏยา แสงพระอินทร์. (2564). **ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เบญจวรรณ มานะพันธ์. (2563). **แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปรีชา บุญอินทร์. (2562). **การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนแม่เจดีย์วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สาวิตรี บุญพันธ์. (2563). **แนวทางการบริหารการจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เขตอำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

- สุดารัตน์ งามวิสัย. (2561). แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตร่มเกล้า นวมินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 42. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุพิดา ยอดประสิทธิ์. (2560). การศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.